

Pere Sabater i Armengol, ebenista

Un dels treballs importants de l'ebenista, moblista i professor de l'Escola Elemental d'Indústries de Terrassa, Pere Sabater i Armengol (Terrassa, 1 de gener de 1866 — 31 d'octubre de 1938), va ser el de bastir, el gener de 1893, al Saló del

Cercle Egarenc i a instàncies de l'Institut Industrial de Terrassa, la instal·lació destinada a presentar la col·lecció oficial de productes terrassencs per a l'Exposició Universal de Chicago que havia de celebrar-se entre l'1 de maig i el 31 de desembre d'aquell mateix any. Per a l'ocasió Sabater va construir un element oval amb eixos de 14 per 4 metres, amb un sòcol de fusta tallada d'imitació de noguera i un bastidor corbat que permetia l'exhibició dels teixits de llana fabricats pels principals industrials de la ciutat.

En aquells moments el seu taller es trobava domiciliat al carrer de Baldrich, al costat del vapor Armengol Hermanos, un local que el 21 d'abril de l'any següent es va incendiar, fet que el va obligar a instal·lar-lo als darreres d'on tenia domiciliada la seva botiga, al carrer de la Font Vella, 99.

El 1903, Sabater va fer aixecar un nou local com a taller d'ebenisteria a prop de la indústria Monset i Cia, al carrer de Galileu 345, però el 24 de desembre de 1906 també es va incendiar. Després d'aquest nou incident, el 3 d'agost de 1907 va traslladar el despatx i la botiga que mantenia al carrer de la Font Vella, 99, a uns baixos del carrer de Sant Pere, 40 —can Vieta—, i va mantenir el taller del carrer de Galileu,

que havia tornat a reconstruir. A la nova botiga no solament venia mobles, sinó que també organitzava exposicions, i una de les primeres va ser l'exhibició, a partir de l'1 de desembre de 1907, d'una col·lecció de 100 caricatures de personatges terrassencs i realitzades per Lluís Bagaria i Bou (Barcelona, 29 d'agost de 1882 — L'Havana, 26 de juny de 1940).

La botiga del carrer de Sant Pere fou decorada pels germans Pere Viver i Aymerich (Terrassa, 10 de febrer de 1873 — 23 de desembre de 1917) i Tomàs Viver i Aymerich (Terrassa, 22 d'abril de 1876 — 8 de gener de 1951). En aquell local es van continuar celebrant durant anys remarcables exposicions d'artistes locals i, a partir de 1908, també s'hi impartien classes nocturnes i gratuïtes de dibuix dirigides per l'artista Tomàs Viver i classes de construcció de mobles de les quals el mateix Sabater s'ocupava i a què obligava a assistir els seus operaris, per tal que perfeccionessin la seva tècnica. També, gràcies al seus estocs de mobles, Sabater es dedicava a prestar mobiliari per a representacions escèniques a les sales de teatre local.

El seu prestigi com a moblista va anar creixent i se li feren importants encàrrecs. El 1908, per exemple, va fer tota la fusteria

de l'establiment d'adrogueria i alimentació de la vídua Carné, al Raval. El 1910, es feu càrrec de part del mobiliari de la Masia Freixa i, l'any següent, quan es va ocupar de fer tots els mobles de la nova rellotgeria i joieria d'Eduard Nogués i Sunyol (Terrassa, 1885 — 19 de juny de 1947), que fou inaugurada al carrer

Rellotgeria d'Eduard Nogués i Sunyol, moblada el 1911 per l'ebenista Pere Sabater

Fotografia: Ramon Sanahuja i Puiggròs (Terrassa, 1889 — 13 de febrer de 1973)

Procedència: Arxiu Tobella

de Sant Pere cantonada amb el carrer de Sant Fructuós, actualment carrer de Cardaire, el 26 d'octubre de 1911. De la resta de la decoració se'n van ocupar els seus amics Pere i Tomàs Viver. Ja el 1913 el seu taller comptava amb més de quaranta operaris.

El 26 d'abril de 1914 Sabater va

adquirir els baixos del número 38 del mateix carrer de Sant Pere per a ampliar el seu saló d'exposicions i continuar treballant en la seva vessant de galerista. El dia següent s'inaugurà l'ampliació amb una exposició dedicada al seu amic Tomàs Viver. A partir d'aleshores, diversos artistes exposaren a la seva sala. És el cas de Joan Duch i Agulló (Terrassa, 11 de febrer de 1891 — 7 d'agost de 1968) i Pere Prat i Ubach (Terrassa, 8 d'abril de 1892 — Barcelona, 14 de desembre de 1969), el juny de 1916; Joaquim Vancells i Vieta (Terrassa, 28 de juny de 1866 — 26 de desembre de 1942), el juliol de 1916; Rafael Benet i Vancells (Terrassa, 2 de juny de 1889 — Barcelona, 16 de gener de 1979), el novembre de 1916; Josep Armengol i Ballbè (Terrassa, 4 de juny de 1891 — 27 d'octubre de 1918), el març de 1917; Antoni Badriñas i Escudé (Terrassa, 30 de maig de 1882 — Barcelona, 6 de febrer de 1969) i Lluïsa Botet i Mundi (Cassà de la Selva, 2 de febrer de 1884 — Madrid, 1951), l'abril de 1917 o la d'Alexandre de Riquer i Inglada (Calaf, 3 de maig de 1856 — Palma de Mallorca, 13 de novembre de 1920), el juny de 1918, entre molts d'altres. Una que va tenir molt èxit fou la que va inaugurar Frederic Elies i Domínguez (Terrassa, 1886 — Barcelona, 30 de maig de 1963)

Pere Sabater, al centre i en primer terme, amb els fusters del seu taller anant a buscar fusta, 1915

Procedència: Col·lecció Fotogràfica Exposició «Moderníssims!!!»

Frederic Elies i Domínguez davant les 103 caricatures que va presentar al local de Pere Sabater, el 10 d'abril de 1920, i per les quals va merèixer una crítica elogiosa que aparegué publicada a la pàgina 3 del diari La Comarca del Vallés, del 17 d'abril de 1920

Fotografia: Miquel Llobet i Rocabayera (Granollers 1885 — ?)

Procedència: Axíu Tobella

el 10 d'abril de 1920, no el 25 de març com apareix en algunes publicacions, dedicada a exhibir als seus salons 103 caricatures de persones molt conegudes a Terrassa.

A principis de 1928 Pere Sabater, amb 62 anys, traslladà la seva botiga al carrer de Sant Pau, 1-3, i confià la direcció del negoci al seu gendre, Ismael Mollà i Ruiz. L'any se-

güent, aparegué a la premsa un anunci que donava notícia que la casa Sabater del carrer de Sant Pere, 40, liquidava totes les seves existències de mobles i que a partir d'aleshores es dedicaria exclusivament a la construcció d'ebenisteria i fusteria per encàrrec.

El local del carrer de Sant Pau va patir un greu incendi el 18 de gener de 1935 i el mateix any Pere Sabater anunciava que la seva botiga es trobava domiciliada al carrer de Ramon Pont, 3, mantenint el taller al carrer de Galileu, un taller que, set mesos després de la mort de Pere Sabater, es va traspassar al propietari d'una llenyera.

Ana Fernández Álvarez
 anacampanadas@gmail.com